Plan invividualizat de lucru cu un copil cu CES
diagnosticat la începutul clasei pregătitoare

Prof. înv. primar: BÎCLEA CODRUȚA
Școala Gimnazială „Al. Ceușianu" – Reghin
Data realizării: 25.08.2025

La începutul clasei pregătitoare am observat ca elevul G.I. nu vorbește cu nimeni. Primele săptămâni i-a fost foarte greu să se despartă de mama sa care îl aducea până în clasă. Deoarece copilul provine dintr-o familie de etnie romă nu și-a însușit un vocabular minim pentru a putea comunica, deoarece acasă se vorbește doar limba romani. După câteva luni copilul a fost diagnosticat cu retard sever și am aplicat un plan invividualizat de lucru pentru un copil cu CES.

PROBLEMATICA INVESTIGATĂ: inadaptarea şcolară;
Metode şi procedee de investigaţie: interviul semistructurat şi liber, observaţia, ancheta socială, studiul documentelor şcolare;
Perioada: pe tot parcursul anului şcolar 2024-2025;
Subiectul: G. I., vârsta 7 ani, elev în clasa pregătitoare.
Factori individuali: elevul provine dintr-o familie de etnie romă și acasă nu vorbește deloc limba română, lipsa de respect faţă de mamă și bunici, dezinteres faţă de activitatea şcolară, agitaţie și tulburări de comportament. Deoarece nu înțelege ce se vorbește în clasă, am adoptat limbajul semnelor. Am vorbit cu mama și am rugat-o să accepte o întrevedere cu psihologul școlar. Dânsa i-a propus că meargă la un centru de logopedie. La îndrumarea mea, a psihologului școlar și a logopedului mama a dus copilul și la un consult psihiatric de specialitate. Aici s-a stabilit că G.I. suferă de retard sever. Ca urmare a acestui fapt, mama a fost sfătuită să intervină cu tratament medical, dar și cu sprijin din partea unui psihoterapeut. În luna decembrie mama a întocmit un dosar de CES.
Factori familiali:

- lipsa supravegherii parentale (tata plecat la muncă în Polonia);
- stă cu mama și bunica întreaga zi;
- condiţii materiale bune, aşteptări reduse din partea familiei în ceea ce îl priveşte în plan şcolar;
- mai are o soră de 2 ani.

OBSERVAREA ŞI ÎNREGISTRAREA DATELOR

Culegerea şi înregistrarea datelor s-a efectuat pe toată perioada anului şcolar.

Descrierea comportamentului:

a) I. este deprimat tot timpul, nu are prieteni şi nu socializează cu elevii din clasă.
b) Are numeroase absente nemotivate.

Comportamentul:

- Nu se remarcă o schimbare evidentă de comportament;
- Nu vorbeşte în clasă iar atunci când i se pune în mod direct o întrebare, ridică din umeri sau foloseşte semen sau indică cu mâna;
- La serbarea de Crăciun și de Sfârșit de an școlar a repetat doar cuvinte după învățătoare cu o voce nesigură, abia auzită;
- Se înroşeşte la faţă şi evită să privească în ochi învăţătoarea sau alți copii.
- Când trebuie să lucreze individual în clasă nu-şi termină niciodată activitatea și tot timpul imită ce fac cei din jurul lui;

- I. are capacităţi intelectuale de nivel scăzut.
- Înţelegerea verbală şi aptitudinea de conceptualizare şi gândire sunt reduse.
- Se simte bine cînd este invitat de copii la joc;
- Are multe absenţe şi nu şi-a însuşit literele, la fel şi scrisul sau cititul şi calculul mathematic;
- Reactioneaza pozitiv dacă este laudat, dar se supără foarte tare când i se face observație;
- Nu are prieteni şi uneori rămâne singur în timpul recreaţiilor;

Dialog cu elevul:

- I. este un băiat liniştit care evită să vorbească;
- Este atent la discuțiile celor din jur, dar nu ia parte la discuții;

Dialog cu mama:

- I. este un copil cuminte.
- De când a plecat tata în Polonia (stă 2-3 luni și vine câteva zile acasă), mama sa a avut grijă să nu-i lipsească nimic, dar nu a avut prea mult timp la dispoziţie să se ocupe mai mult de copil. Din când în când mai ies împreună la cumpărături sau în parc sau în vizită la rude. Mama este o persoană fără studii (3 clase primare), cu autoritate asupra lui I., dar atunci când vine tatăl acasă, mama nu mai are autoritate.
- Mama ne spune că îi este greu de când pleacă tatăl în Polonia, că lui I. îi este dor de tatăl lui, că băiatul îi simte lipsa şi de multe ori refuză să meargă la şcoală.
- Are un comportament ostil şi agresiv faţă de bunica lui şi faţă de sora lui.
- Mama nu-l pedepseşte, pentru ceea ce face, considerând că va veni timpul când I. îşi va da seama că greşeşte, iar când tata se va întoarce, totul va intra în normal. Spune că îi pare rău că a fost de acord ca soțul și se decurcă greu cu copiii în ceea ce priveste școala și educația lor.

ANALIZA DATELOR ŞI STABILIREA IPOTEZELOR

- Inadaptarea lui I. la şcoală este atât expresia certitudinii că el nu este capabil să reuşească;
- Dacă va avea o programă adaptată nevoilor lui, un număr mai mare de probe orale şi va fi încurajat să le rezolve sarcinile într-un timp mai lung, el va constata că va reuşi în ciuda problemelor sale.

CREAREA UNUI PROGRAM DE SCHIMBARE ŞI FIXAREA OBIECTIVELOR

Obiective pe termen lung

1. I. va frecventa regulat toate orele.
2. La şcoală va lua parte la discuţiile structurate şi nestructurate cu toţi colegii.
3. Activităţile scrise și orale vor fi terminate în timp util.
4. Va avea o programă adaptată;

Obiective pe termen scurt

1. Va fi implicat în a-şi spune părerea la toate discuţiile din clasă alături de colegii săi.
2. I se vor da sarcini precise, fiind implicat în diverse acţiuni, pentru a fi resposbilizat.

Metode şi strategii

- Conceperea şi punerea în practică a unor metode coerente de lucru cu el, după o programă adaptată;
- O strânsă legătură cu familia, pentru ca prezenţa sa la şcoală să fie de aproape 100%;
- Ajutarea lui I. de a depăşi teama de a vorbi, printr-un sistem de sprijin şi încurajare din partea învăţătoarei.
- I se va da ocazia să-şi mărească încrederea în sine şi să-şi îmbunătăţească aptitudinile în situaţiile în care interacţionează cu grupul de elevi, prin responsabilizarea sa în competiţii, concursuri.

- Se va cere ajutorul consilierului școlar și a logopedului dată fiind natura problemelor.

APLICAREA PROGRAMULUI DE SCHIMBARE

În timpul unei întâlniri la care au participat mama, bunica, învăţătoarea, consilierul şcolar, I. a acceptat să încerce să atingă obiectivele pe termen scurt.

Responsabilităţi

- I se cere lui I. să răspundă zilnic de ștersul tablei, explicându-i cât de importantă este sarcina sa.
- Va lucra o dată pe saptamană cu consilierul şcolii și de 2 ori cu logopedul

Participarea în clasă

- Învăţătoarea îl va ajuta în fiecare zi să găsească răspunsul unei întrebări care va fi pusă în ziua următoare. Acest fapt are ca scop mărirea participării lui în clasă, micşorându-i teama de a răspunde în faţa colegilor.
- Rolul jucat de învăţătoare va scădea în funcţie de progresul înregistrat de elev, astfel încât să-i permită să participe sau să răspundă spontan la discuţiile din clasă.

Teme scrise:

- Se va reduce numărul notiţelor pe care trebuie să le ia în clasă.
- Se va face o evaluare orală a materiei, după fiecare unitate de învăţare, înaintea unei evaluări sumative.

Aptitudini sociale

În timpul activităţilor de grup, I. va avea ca sarcină să dirijeze sau să coordoneze planul de acţiune după o consultare cu învăţătoarea care trebuie să spună ce să spună şi ce să facă în rolul respectiv.

Şedinte de consiliere

- O dată pe săptămână vor avea loc şedinţe de consiliere în cabinetul şcolar.
- De 2 ori pe săptămână vor avea loc şedinţe de cu logopedul
- O dată pe lună va participa şi bunica sau mama lui.

EVALUAREA PROGRAMULUI DE SCHIMBARE

Evaluarea

- La interval de două săptămâni, apoi la o lună de la prima întâlnire au avut loc şedinţe cu I., mama şi consilierul şcolar.
- Obiectivele pe termen scurt au fost realizate şi se observă progrese rapide în relaţiile cu alte persoane.
- Nu mai absentează de la ore, dar este bine să fie supravegheat în continuare pe această temă.

Rezolvarea problemei

- Randamentul lui I. la învăţătură a crescut, dar s-a impus în continuarea ajutorul doamnei învăţătoare, prin program de remediere de o oră pe săptamână în afara orelor de clasă.

CONCLUZII

Teama pe care o manifestă I. de a nu se face de râs în faţa colegilor că nu poate vorbi, se datorează și lipsei de comunicare în limba română în familie. Îi este teamă să-şi facă prieteni, să se ataşeze emoţional de o altă persoană şi de aici dificultatea lui de a relaţiona cu colegii.

În continuare consilierul şcolar, logopedul şi doamna învăţătoare vor aplica tehnici experimentale pentru a ameliora starea de teamă şi de inadaptare şcolară pentru I.